

REGERINGSRÄTTEN

RÄTTSFALL

Underhåll av täckdikning.

Besvär av TI angående godsägaren C:s inkomsttaxering år 1957. — PN hade ansett, att ett av C. med 100.825 kr yrkat avdrag för dikningskostnader till ett belopp av 25.000 kr motsvarande icke avdragsgilla kostnader för grundförbättring — Hos KR yrkade C. att erhålla hela avdraget. — KR biföll yrkandet och anförde: C. får anses hava styrkt, att det äldre dräneringssystemet å fastigheten varit uttjänt och satt ur funktion. I målet får vidare anses utrett, att kostnaderna för den utförda dikningen i allt fall icke överstigit kostnaden för ett återställande av den äldre täckdikningen i ursprungligt skick. Handlingarna föranleda icke till antagande att den nya täckdikningen har högre effekt än den äldre i dess ursprungliga skick. Vid sådant förhållande kan det av C. yrkade avdraget för dikningskostnader icke anses hava till någon del avsett nyanläggning. — I besvär häröver anförde TI, att ett helt nytt täckdikningssystem hade lagts vid sidan av det gamla. Det nya systemet var utfört efter moderna principer och efter dagens fordringar på optimal utvinning av jorden, varför arbetena måste ha medfört grundförbättring och ökat egendomens värde. — C. invände att den äldre täckdikningens effekt ursprungligen var helt tillfredsställande och hade samma

effekt som den nya dikningen. — RR: ej ändring. (RR:s utslag den 11/4 1962.)

Regleringsförenings inkomsträntor — skattepliktig inkomst.

Besvär av Skellefteälvens Regleringsförening u. p. a. angående inkomsttaxering år 1957. — PN hade såsom inkomst av kapital till beskattning hos föreningen upptagit bokförda inkomsträntor med 3.290 kr och medgivit avdrag för förvaltningskostnader med ett såsom skäligt ansett belopp av 165 kr. — Hos KR yrkade föreningen undanröjande av beskattningen. Inkomsträntorna borde nämligen inte tagas till beskattning hos föreningen utan i stället hos föreningens intressenter. Därest föreningens verksamhet skulle anses bedriven i förvärvssyfte, finge intäkter av det till föreningen hörande kapitalet anses utgöra inkomst av rörelse enligt 28 § KL. Intäkterna skulle i så fall kvittas mot föreningens övriga omkostnader i verksamheten. — KR och RR: ej ändring. (RR:s utslag den 3/4 1962.)

Rätt beskattningsår för rörelsedrivande skattskyldig beträffande restituerade utskylder vid omläggning av räkenskapsår.

Besvär av T. Bilaktiebolag angående inkomsttaxering år 1958. — I en år 1958

avgiven självdeklaration upptog bolaget för taxering till statlig inkomstskatt som enda inkomst 3.506 kr, avseende enligt PN:s beslut den 28/6 1957 avkortad och restituerad kommunal inkomstskatt samt landstings- och tingshusmedel. I deklara-tionen upplyste bolaget, att dess räkenskapsår omlagts till att avse tiden den 1/4—den 31/3 och att det vid deklara-tionens avgivande löpande räkenskaps-året komme att omfatta tiden den 1/10 1956—den 31/3 1958. — Vbe TN ansåg att berörda inkomst skulle beskattas först vid 1959 års taxering och åsatte därför icke bolaget någon taxering år 1958. — PN däremot åsatte bolaget taxering till statlig inkomstskatt, enär den i deklara-tionen upptagna inkomsten jämlikt 2 § förordningen om statlig inkomstskatt vore att hänföra till tillfällig förvärvsverksamhet och sådan intäkt enligt samma författningsrum jämfört med 41 § KL skulle tagas till beskattning under taxeringsåret näst efter det kalenderår, den blivit tillgänglig för lyftning. — Hos KR yrkade TI undanröjande av taxeringen därvid han anförde. För en skattskyldig, som enligt bokföringslagen vore pliktig föra handelsböcker, skulle, därest sådant räkenskapsår användes som icke sammanfölla med kalenderår, all inkomst som vore att hänföra till den skattskyldiges verksamhet upptagas till beskattning för räkenskapsåret och icke för kalenderåret. Bolaget hade icke drivit någon annan verksamhet än rörelse. Ovannämnda avkortade och restituerade skatt borde därför såsom hänförlig till bolagets räkenskapsår den 1/10 1956—den 31/3 1958 beskattas först vid 1959 års taxering. — KR biföll TI:s talan men RR fastställde PN:s beslut, enär det förhållandet att bolaget för sin rörelse tillämpar annat

räkenskapsår än kalenderår icke kan för-anleda att bolagets intäkt genom restitu-tion och avkortning av skatt skall redo-visas annat än för kalenderår. (RR:s ut-slag den 16/5 1962.)

Fråga om ett aktiebolag kan beskattas för pensionsbelopp, som utbetalats av bolagets pensionsstiftelse.

Besvär av TI angående Aktiebolaget T:s inkomsttaxering år 1957. — Genom styrelsebeslut den 30/12 1950 överfördes 200.000 kr till en bolagets pensionsstiftelse, vars kapitalbehållning den 31/12 1950 uppgick till 390.631 kr. Kapitalvär-det per samma dag av bolagets pensions-utfästelser utgjorde 513.740 kr. Såsom pensionsberättigade hade därvid bland andra medräknats Ingrid S., född 1885, samt Claes S. och i förekommande fall hans änka. Bolaget hade nämligen utfäst sig att utbetala ålderspension till dessa personer genom stiftelsen. Pensionen till Ingrid S. skulle utgå med 6.000 kr för år från 65 års ålder och änkepensionen efter Claes S. med 1.500 kr för år. — Bolaget fick vid 1951 års taxering avdrag för avsättningen till pensionsstiftel-sen. Claes S. avled 1953, efterlämnande hustru. — Under 1956 utbetalades från stiftelsen pension till Ingrid S. (skild från direktören och huvudaktieägaren i bolaget) med 6.000 kr och änkepension med 1.500 kr. —

PN ansåg att mot pensionerna svarande belopp borde återföras till beskattning hos bolaget, enär de utbetalade pensionerna icke syntes kunna grundas på sådan verksamhet hos bolaget, att kostnaden vore avdragsgill, och utbetalningarna rätteligen ankommit på bolaget. I enlighet därmed beskattades bolaget för ifråga-varande belopp.

KR undanröjde emellertid beskattningen och yttrade: Av handlingarna framgår, att bolaget på sin tid utfäst sig att genom sin pensionsstiftelse till Ingrid S. och Claes S. samt i förekommande fall hans änka utbetala vissa närmare angivna pensioner. Härefter kan pensioneringen av dessa personer, i den mån stiftelsen ägt förmåga att fullgöra densamma, icke längre anses hava ankommit på bolaget. Då stiftelsen i enlighet med de gjorda utfästelserna utbetalat de i målet ifrågakomma pensionerna, har detta följaktligen icke inneburit någon ekonomisk fördel för bolaget. Vid sådant förhållande saknas anledning att anse bolaget skattskyldigt för belopp motsvarande de av stiftelsen utbetalade pensionerna. — RR: ej ändring. (RR:s utslag den 10/4 1962.)

Anm.: Angående kontrollen rörande användningen av till pensionsstiftelse avsatta medel, se Företagsbeskattningskommittén i SOU 1954: 19 sid. 327—329.

"Arbetsstipendium" till författare.

Besvär av prosektorn G. angående inkomsttaxering år 1956. — Vid beräkning av G:s inkomst av tillfällig förvärvsverksamhet hade PN till beskattning upptagit ett belopp av 5.000 kr, som utgjorde ett av Albert Bonniers Förlag AB utdelat så kallat arbetsstipendium. — Hos KR yrkade G. att beloppet icke måtte upptagas till beskattning. G. anförde att han fått stipendiet utan ansökan, att det inte utgjorde ersättning för fullgjort eller utlovat arbete och att någon förpliktelse ej gjorts från hans sida att åstadkomma något litterärt verk eller att erbjuda sådant endast eller i första hand till förlaget. Ej heller förutsattes någon återbetalningsskyldighet. — KR: ej ändring.

RR lämnade besvären utan bifall med följande motivering: Enligt de för Albert Bonniers förlags stipendier för yngre och nyare författare gällande bestämmelserna åsyftar sådant arbetsstipendium, som G. erhållit, att möjliggöra för mottagaren att fullborda ett planerat eller påbörjat skönlitterärt arbete. — Stipendierna i fråga få anses åtminstone huvudsakligen vara avsedda för författare, vilkas verk utkomma på Albert Bonniers förlag, och till dessa författare hör G. — Om sådant för mottagares utbildning avsett stipendium, som i 19 § KL sägs, är icke fråga. — Med hänsyn till det sagda och till vad eljest i målet förekommit bör stipendiet uppfattas såsom en till G. — utöver vanliga honorar — utgående belöning för av honom författade arbeten, vilka utgivas på förlaget. (RR:s utslag den 3/5 1962.)

Gift anläggningsarbetares avdrag för fördyrade levnadskostnader.

Besvär av anläggningsarbetaren S. angående inkomsttaxering år 1957. — S., som haft familjebostad i Vännäs kommun och själv bott i en s.k. ungarlsbarack vid Bålforsens kraftverksbygge i Lycksele landskommun, hade av PN inte erhållit ett med 1.722 kr yrkat avdrag för fördyrade levnadskostnader under vistelsen vid Bålforsen. Avståndet mellan arbetsplatsen och hemmet hade utgjort cirka 14 mil. För resor till hemmet hade S. fått avdrag med yrkat belopp, 465 kr. — Hos KR vidhöll S. sitt yrkande om avdrag för fördyrade levnadskostnader med 1.722 kr.

TI invände följande: S. hade alltsedan den 10 mars 1952 haft en och samma arbetsgivare. Kraftverksbyggen vore i regel av sådan storlek, att byggnadstiden

sträckte sig över flera år. Av tillgängliga deklARATIONER syntes vidare framgå, att S. under tiden från anställningens början till slutet av oktober 1954, d. v. s. nära två år åtta månader, haft sin arbetsplats förlagd till Pengfors kraftverksbygge i Vännäs landskommun. När S. därefter fått sin arbetsplats förlagd till Bålforsens kraftverksbygge, beläget cirka 1 mil från Lycksele stad och cirka 14 mil från den av S. förhyrda familjebostaden av Vännäs köping, hade han enligt TI:s mening kunnat räkna med att anställningen å den sistnämnda arbetsplatsen skulle komma att fortgå åtminstone några år framåt. S:s arbete vid Bålforsens kraftverksbygge kunde därför inte betecknas såsom tillfälligt. Tvärtom syntes det ha varit fråga om S:s "normala" arbete. Anställningen i Bålforsen hade varit under tiden november 1954—december 1956 eller två år och två månader i en följd. Av det anförda finge anses framgå, att S. antagit arbete, som skolat utföras å annan ort än den, där han varit bosatt, samt att anställningen icke avsett endast kortare tid. På grund härav och med hänsyn till omständigheterna i övrigt kunde S. i enlighet med punkt 3 andra stycket av anvisningarna till 33 § KL inte anses berättigad till avdrag för fördyrade levnadskostnader.

KR lämnade med tillämpning av första och andra meningarna av andra stycket i punkt 3 av anvisningarna till 33 § KL besvären utan bifall.

RR biföll emellertid S:s talan och yttrade: Med hänsyn till vad i målet upplysts får S. anses hava varit bosatt i Vännäs under tiden för sin anställning som anläggningsarbetare vid kraftverksbygget i Bålforsen. Eftersom arbetet utförts å ort, där efter arbetets avslutande anställ-

ning icke kunnat påräknas och även i övrigt normala förutsättningar för anskaffande av familjebostad saknats, kan det icke skäligen ifrågasättas att S. skolat avflytta till nämnda ort. S. får därför anses berättigad till avdrag för fördyrade levnadskostnader under vistelsen därstädes. Skäligheten i och för sig av det i sådant hänseende yrkade beloppet har icke bestritts. (RR:s utslag den 8/5 1962.)

Anm.: Jämför RR:s utslag den 28/3 1962 på besvär av TI angående byggnadssnickaren M., i vilket mål det på grund av omständigheterna tvärtom ansågs att M. bort avflytta till verksamhetsorten och att M. följaktligen inte var berättigad till avdrag för fördyrade levnadskostnader.

Periodiskt understöd till annans undervisning?

A. Besvär av TI angående leg. läkaren D:s inkomsttaxering år 1956. — D., vilkens son var med. kand. och studerade i Lund, lämnade sin sonhustru periodiskt understöd å 6.000 kr, varjämte han bidrog till sonens studiekostnader. Sonen och dennes hustru hade inkomster å ca 10.800 kr samt en förmögenhet å 140.000 kr. — PN vägrade avdrag för understödet men KR medgav avdraget, enär med avseende å sonhustruns och sonens inkomst- och förmögenhetsförhållanden finge anses att ifrågavarande periodiska understöd icke utgått till annans undervisning och uppfostran. — TI ansåg att KR:s utslag stred mot senare tids praxis och anförde därför besvär hos RR, som biföll TI:s talan, enär med hänsyn till D:s sons ålder och av honom bedrivna studier ifrågavarande såsom understöd till sonens hustru betecknade belopp vore

att anse såsom periodiskt understöd till sonens undervisning och följaktligen icke avdragsgillt. (RR:s utslag den 15/5 1962.)

B. Besvär av TI angående måleriarbetaren B:s inkomsttaxering år 1958. — B. gav sin dotter periodiskt understöd å 1.800 kr under tid då hon genomgick Röda Korsets sjuksköterskeskola. Dottern hade efter avlagd realskoleexamen tagit anställning som sjukvårdsbiträde men, sedan hon nästa år blivit ordinarie biträde, slutade hon denna anställning för att börja nämnda skola. — PN vägrade men KR medgav avdrag för beloppet 1.800 kr. — RR biföll TI:s yrkande om beloppets återförande till beskattning, enär understödet till dottern under tiden för hennes genomgång av sjuksköterskeskola, oavsett att hon dessförinnan under mer än ett år haft avlönat yrkesarbete, med hänsyn till hennes ålder och övriga omständigheter i målet måste anses hava utgått till hennes undervisning, samt B. förty icke vore berättigad till avdrag för understödets belopp. ((RR:s utslag den 15/5 1962.)

Anm.: I rättsfallet RÅ 1946 not. 456 erhöll en skattskyldig avdrag för periodiskt understöd till en 33-årig dotter, som genomgick sjuksköterskeskola. Där var alltså fråga om omskolning vid mogen ålder, medan det i förevarande fall gällde en första yrkesutbildning vid unga år.

Beräknad ränta å räntelös fordran

Besvär av Aktiebolaget G. angående inkomsttaxering år 1955. — Aktiebolaget H., som drev handel med värdepapper och var dotterbolag till ett större in-

vestmentbolag, ägde alla aktierna i Aktiebolaget G. Aktiebolaget G. däremot drev sedan 1946 ingen rörelse och ägde som enda tillgång en fordran å moderbolaget H. Denna fordran var räntelös. — TN beskattade bolaget G. för 3 % beräknad ränta å nämnda fordran. — Hos PN förmenade bolaget G., som sedan 1946 varit ett rent skalbolag, att dess aktier i moderbolagets hand hade karaktär av organisationsaktier. Förvärvet av aktierna hade nämligen skett i syfte att senare använda dem på sätt som kunde befinnas lämpligt, antingen för att utveckla bolagets organisatoriska utbyggnad eller för att sälja dem till lämplig spekulant eller eventuellt ett närstående företag. — PN och KR: ej ändring. — TI bestred hos RR, att aktierna hade karaktär av organisationsaktier, då de icke förvärvats som ett led i moderbolagets rörelse. RR: ej ändring. (RR:s utslag den 28/3 1962.)

Anm.: Då aktierna i bolaget G. tydligen inte var organisationsaktier för bolaget H., som drev handel med värdepapper, skulle bolaget H. varit skattskyldigt för utdelning å aktierna, om utdelning ägt rum. Följaktligen ansågs bolaget G. skattskyldigt för beräknad ränta. Se även Skattenytt 1959 sid. 319 ang. rättsfallet RÅ 1959 not. 312 och där gjord anm.

Fråga om s. k. sparavdrag — äktas makar.

Besvär av TI angående fru M:s inkomsttaxering år 1957. — Fru M. hade inkomst av kapital å 1.047 kr. Hon yrkade dels avdrag för förvaltningskostnader med 25 kr och dels avdrag enligt 39 § 3 mom. KL med 200 kr, då hennes

make, vilken haft underskott å kapital å 24.025 kr, inte gjort sådant avdrag. — TN vägrade avdraget å 200 kr. Hos PN avstyrkte TI fru M:s besvär över TN:s beslut. Han anförde därvid, att schablonavdraget skall för makar åtnjutas av dem båda gemensamt. I föreliggande fall ha de gemensamt icke någon behållen inkomst av kapital, varför förutsättning för schablonavdrag således icke synes vara för handen. — PN fastställde TN:s beslut men KR biföll fru M:s talan, enär den omständigheten att fru M:s make i sin deklaration redovisat ett underskott av kapital, för vilket han medgivits avdrag från övriga inkomster, icke kunde jämlikt innehållet i 39 § 3 mom. KL och 2 § förordningen om statlig inkomstskatt anses betaga henne rätt att erhålla extra avdrag med 200 kr. — RR: ej ändring. (RR:s utslag den 10/4 1962.)

Anm.: Sparavdraget utgör numera 400 kr för ensamstående och 800 kr gemensamt för äkta makar.

Eftertaxering.

Besvär av TI angående charkuteriförsäljaren L:s eftertaxering för år 1952. — TI yrkade den 31/12 1954 hos PN eftertaxering av L. för ett belopp av 7.257 kr, motsvarande för lågt uppgiven bruttoprovision avseende inkomst av tjänst. — PN biföll yrkandet genom beslut den 27—30/6 1955. Genom utslag den 23/6 1959 undanröjde KR eftertaxeringen på yrkande av L. Såsom motivering anfördes, att först efter den 1/4 1952 till L. utgått så kallad vägningsgottgörelse samt ej heller eljest anledning förekommit till

antagande, att L. underlåtit uppgiva någon bruttoprovision till beskattning. — Hos RR yrkade TI, att PN:s beskattningsåtgärder skulle fastställas och åberopade att L. själv i en till länsstyrelsen den 2/1 1958 inkommen anmälan uppgivit att han under år 1951 haft stora extrainkomster och att hans kontantnehav ökat med 110.000 kr under 1947—1951. — RR yttrade: Väl framgår av L:s numera lämnade uppgifter samt av övriga omständigheter i målet, att L. under beskattningsåret 1951 åtnjutit vissa inkomster utöver vad han uppgivit i sin till ledning för 1952 års taxering avlämnade självdeklaration, men enär dessa inkomster, som av L. betecknats såsom extrainkomster och ej angivits till beloppet, icke kunna anses hava innefattats i den av PN åsatta eftertaxeringen, samt den tid gått till ända, inom vilken eftertaxering lagligen må äga rum i det av TI i de underdåniga besvären angivna hänseendet, lämnar RR TI:s talan utan bifall. (RR:s utslag den 9/5 1962.)

Anm.: Eftersom eftertaxeringsfrågan väckts före den 1/1 1956 var de gamla reglerna om eftertaxering tillämpliga och eftertaxeringen skulle alltså i detta fall, såsom också skett, av PN åsättas inom fem år efter den ordinarie taxeringen. Detta hindrar emellertid inte att en av PN i rätt tid åsatt eftertaxering som undanröjts av KR ånyo åsattes av RR efter femårstidens utgång. En förutsättning härför är likväl — såsom detta fall utvisar — att grunden för eftertaxeringen därvid är densamma som förut. Detsamma torde gälla enligt nuvarande eftertaxeringsbestämmelser.